

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/268/2014
Identifikačné číslo spisu:	7912215968
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7912215968.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp.zn. 9C 166/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 12. februára 2014 sp.zn. 2Co 341/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobkyňa podala 27. septembra 2012 na Okresnom súde Trebišov žaloby, ktorými sa voči žalovanej domáhala náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). V žalobách okrem iného uviedla, že predmetnú ujmu jej spôsobil nesprávnym úradným postupom Okresný súd Trebišov, preto jeho sudcovia nemôžu danú vec prejednať a rozhodnúť. Vzhľadom na to žiadala, aby Krajský súd v Košiciach rozhodol o prikázaní tejto veci inému súdu toho istého stupňa.

Okresný súd Trebišov uznesením z 9. októbra 2012 č.k. 9C 166/2012-8 právoplatným 11. októbra 2012 spojil na spoločné konanie veci vedené na tamojšom súde pod sp.zn. 9C/166/2012, 9C/221/2012, na spoločné konanie vedené pod sp.zn. 9C 166/2012.

Okresný súd Trebišov uznesením z 10. decembra 2012 č.k. 9C 166/2012-19 vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 132 € za námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych

poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“).

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobkyne uznesením z 12. februára 2014 sp.zn. 2Co 341/2013 napadnuté uznesenie Okresného súdu Trebišov z 10. v decembra 2012 č.k. 9C 166/2012-19 potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods.1 O.s.p.). V odôvodnení sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že z hľadiska obsahového išlo v podanej žalobe aj o námietku zaujatosti. Za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom s poukazom na ustálenú prax Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj výšku vyrubeného súdneho poplatku vzhľadom na potrebu rozhodovať osobitne o každej námietke zaujatosti vznesenej v samostatných žalobách spojených na spoločné konanie.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov bez náhrady, lebo v danom prípade:

1. súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.). Túto procesnú vadu vyvodzovala žalobkyňa z toho, že nepodala námietku zaujatosti (žiadna obsahová súčasť žaloby nebola týmto procesným úkonom a ani nemala náležitosti námietky zaujatosti stanovené v § 15a ods. 3 O.s.p.); žiadala však vec prikázať inému súdu toho istého stupňa, lebo všetci sudcovia Okresného súdu Trebišov sú vylúčení z jej prejednávania a rozhodovania (§ 12 ods. 1 O.s.p.). Obsahom vôle žalobkyne nebolo podanie námietky zaujatosti voči konkrétnemu sudcovi, pričom na rozpor medzi skutočnou vôľou žalobkyne (vysvetlenou v podanom odvolaní) a jej prejavom (žalobný návrh) mal súd prihliadať z úradnej povinnosti. Neexistujúcu či „neplátnú námietku zaujatosti“ nebolo možné spoplatniť a bez vykonania poplatkového úkonu nemôže existovať ani jej poplatková povinnosť. Podľa jej názoru návrh na začatie konania o námietke zaujatosti je návrhom na účely aplikácie ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p.

2. jej bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 241 ods.2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p.) Žalobkyňa namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je absolútne prekvapivým rozhodnutím z nasledovných dôvodov. Námietka zaujatosti podaná nebola, žalobkyňa očakávala postup podľa ustanovenia § 15 O.s.p., rozhodnutie odvolacieho súdu je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tejto otázke a nie je dostatočne odôvodnené.

3. rozhodoval vylúčený sudca a súd bol nesprávne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.). K názoru, že došlo k tejto procesnej vade, dospela žalobkyňa na základe toho, že súdny poplatok jej vyrubil sudca Okresného súdu Trebišov, pričom nezákonným postupom sudcov Okresného súdu Trebišov v inej veci jej bola spôsobená ujma, ktorej náhrady sa v konaní domáha v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. a za nesprávne obsadený súd treba považovať aj situáciu, kedy nekoná vo veci zákonný sudca.

Ďalej žalobkyňa uviedla, že vecné oslobodenie tohto konania (§ 4 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.) sa vzťahuje aj na námietku zaujatosti (v súvislosti s tým žalobkyňa poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. augusta 2011 sp.zn. 5 MCdo 20/2010). Na záver žalobkyňa navrhla, aby bolo rozhodnuté o odklade vykonateľnosti napadnutého uznesenia, nakoľko hrozí značný zásah do jej práv.

Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas žalobkyňa zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu,

proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich, preto jej dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až d/ O.s.p. netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplyva.

1. Žalobkyňa namieta, že súdy konali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.).

K obsahovo rovnakej námietke žalobkyne sa už Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá žalobkyňa proti tej istej žalovanej vystupovala v procesnom postavení dovolateľky vid' rozhodnutia najvyššieho súdu z 28. októbra 2013 sp.zn. 3 Cdo 311/2013, zo 4. novembra 2013 sp.zn. 3 Cdo 296/2013, z 25. novembra 2013 sp.zn. 3 Cdo 373/2013, ako aj z 11. februára 2014 sp.zn. 5 Cdo 318/2013, z 9. apríla 2014 sp.zn. 5 Cdo 445/2013 a z 9. júla 2014 sp.zn. 8 Cdo 77/2014. Najvyšší súd v týchto rozhodnutiach zaujal právny názor, že :

- a) o prípad neexistencie návrhu na začatie konania ide len vtedy, ak chýba návrh ako procesný úkon účastníka, ktorým sa začína konanie, keďže ale žalobkyňa podala žalobu (ktorou začalo konanie), je neopodstatnená jej námietka o existencii vady v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.,
- b) v občianskom súdnom konaní, ktoré začalo podaním žaloby (§ 79 veta prvá O.s.p.), súd spravidla rozhoduje o viacerých parciálnych otázkach významných pre konanie, nerozhoduje o nich ale v nejakom samostatnom konaní, ktoré by začínalo osobitným návrhom, preto aj vtedy, keď súd rozhoduje o námietke zaujatosti vznesenej účastníkom (pokiaľ bola podaná) alebo o povinnosti účastníka zaplatiť súdny poplatok, rozhoduje ako súd v konaní, ktoré začalo podaním žaloby.

Najvyšší súd sa s vyššie uvedenými závermi stotožňuje aj v prejednávanom prípade a konštatuje, že v preskúmvanej veci nedošlo k vade konania v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p.

2. Žalobkyňa ďalej namieta, že v danom prípade jej bola odňatá možnosť pred súdom konať, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu bolo „prekvapivé“ a nepreskúmateľné. (§ 237 písm. f/ O.s.p.)

K rovnakej námietke žalobkyne sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá žalobkyňa proti tej istej žalovanej vystupovala v procesnom postavení dovolateľky (pozri napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu z 28. októbra 2013 sp.zn. 3 Cdo 311/2013, zo 4. novembra 2013 sp.zn. 3 Cdo 296/2013, z 25. novembra 2013 sp.zn. 3 Cdo 373/2013, ako aj z 11. februára 2014 sp.zn. 5 Cdo 318/2013, z 9. apríla 2014 sp.zn. 5 Cdo 445/2013 a z 9. júla 2014 sp.zn. 8 Cdo 77/2014), pričom v nich konštatoval, že:

- a) „prekvapivým“ je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvého stupňa, resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené na iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat správnosť tohto „nového“ právneho názoru zaujatého súdom až v odvolacom konaní (vid' uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2011 sp.zn. 5 Cdo 46/2011). Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvého stupňa o poplatkovej povinnosti žalobkyne nevyzníeva prekvapujúco, ani nečakane, pretože súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na rovnakých skutkových a právnych záveroch,
- b) nie je opodstatnená ani námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu, lebo toto rozhodnutie vyhovuje požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 a ustanovením § 211 ods. 2 O.s.p.

K rovnakým právnym záverom dospel dovolací súd aj v prejednávanej veci, preto považuje námietku

žalobkyne o existencii vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. za nedôvodnú.

3.Podľa názoru žalobkyne pri vyrubovaní súdneho poplatku podľa položky č. 17a Sadzobníka rozhodoval vylúčený sudca, resp. pri tomto rozhodovaní nebol súd z dôvodu zaujatosti konajúceho sudcu správne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.).

Aj k tejto námietke žalobkyne sa už najvyšší súd vyjadril vo vyššie označených rozhodnutiach z 28. októbra 2013 sp.zn. 3 Cdo 311/2013, zo 4. novembra 2013 sp.zn. 3 Cdo 296/2013, z 25. novembra 2013 sp.zn. 3 Cdo 373/2013, ako aj z 11. februára 2014 sp.zn. 5 Cdo 318/2013, z 9. apríla 2014 sp.zn. 5 Cdo 445/2013 a z 9. júla 2014 sp.zn. 8 Cdo 77/2014, v ktorých dospel k záveru, že tak, ako dôvodom na vylúčenie sudcu (§ 14 ods. 1 O.s.p.) nie je sama skutočnosť, že má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej žalovaným je súd, na ktorom tento sudca vykonáva súdnictvo (viď uznesenie najvyššieho súdu z 31. mája 2010 sp.zn. 3 Nc 14/2010), nie je týmto dôvodom ani to, že sudca vykonáva súdnictvo na súde, ktorý údajne (podľa tvrdenia žalobkyne) svojím nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci založil zodpovednosť žalovanej za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Na tomto závere zotrúva dovolací súd aj v preskúmvanej veci a považuje za neopodstatnenú aj námietku žalobkyne o vade konania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. Nesprávny je aj záver žalobkyne, že došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. tým, že súd bol nesprávne obsadený. Táto situácia by nastala len v tom prípade, ak by vec bola prejednaná a rozhodnutá samosudcom, hoci vo veci mal konať senát (§ 36 ods.3 O.s.p.), o daný prípad však v prejednávanej veci nejde, preto ani nemohlo dôjsť k vade konania podľa § 237 písm. g/ O.s.p.

4. Z obsahu dovolania vyplýva názor žalobkyne, že vecné oslobodenie tohto konania (§ 4 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.) sa vzťahuje aj na námietku zaujatosti. Najvyšší súd k tomu uvádza, že z určujúceho obsahového hľadiska (§ 41 ods.2 O.s.p.) otázka správnosti aplikácie ustanovení zákona č. 71/1992 Zb. o oslobodení od súdneho poplatku je otázkou súvisiacou s právnym posúdením veci. Samo (prípadné) nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., nepotvrdila sa existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p., najvyšší súd odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako procesne neprípustné bez toho, aby sa zaoberal ďalšími okolnosťami, z ktorých žalobkyňa vyvodzuje opodstatnenosť svojich dovolacích námietok.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd však žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.